

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Horvaatia

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Eeltingimusena kohtuotsuse saamiseks abielulahutuse kohta peavad volitatud isik või isikud (*locus standi*) algatama vastava abielulahutusmenetluse (tsiviil- või mittevõistleva menetluse) vastavalt perekonnaõiguslike menetluste seaduse (*Obiteljski zakon*) artiklile 50, artiklile 369 ja artiklile 453 (*Narodne Novine* (NN); Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 103/15) (edaspidi: ObZ 2015). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, tuleb vastastikusel kokkuleppel toimuva lahutuse avaldusele lisada asjakohased manused (aruanne kohustusliku nõustamise kohta ja ühise hooldusõiguse kava – ObZ 2015 artikkel 55 koos artikliga 456). Samased eeskirjad kehtivad juhul, kui abikaasadel on ühine alaealine laps ning lahutusavalduse esitab vaid üks abikaasa (aruanne kohustusliku nõustamise kohta ja tõend esimesel perelepituse seansil osalemise kohta – ObZ 2015 artikkel 57 koos artikliga 379).

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Lahutuse eeltingimusi reguleeritakse ObZ 2015 artikliga 51. Eespool nimetatud õigusnormide kohaselt lahutab kohus abielu: 1) kui abikaasad on lahutuses kokkuleppele jõudnud, 2) kui on tehtud kindlaks, et abikaasadevaheline abielusuhe on tõsiselt ja jäädavalt katkenud, või 3) kui „abieluliidu lõppemisest“ on möödunud aasta.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses**3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)**

Abielu lõppemise üks õiguslike tagajärge on abikaasade individuaalsete õiguste ja kohustuste lõppemine (ObZ 2015 artiklid 30–33). Perekonnaõiguslike menetluste seaduses on sätestatud sõnaselgelt, et abielu lõppemise korral (abielu kehtetuks tunnistamisel) võib kumbki abikaasa jätta endale perekonnanime, mis tal oli abielu lõpetamise hetkel (ObZ 2015 artikkel 48).

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Enne abieluvararežiimi lõpetamist (kokkuleppel või kohtulikul lõpetamisel – hagita menetluses) on kõige sagedamini ilmnev probleem abieluvara osaks olevate õiguste ja objektide eristamine nendest õigustest ja objektidest, mis kuuluvad ühe või teise abikaasa individuaalse vara hulka (kolme varakogumi eristamine). Need probleemid lahendatakse tsiviilkohtumenetluse algatamisega ObZ asjakohaste sätete alusel (ObZ 2015 artiklid 34–39 ja 43–46), kui abikaasad ei jõua omavahelise abieluvara jagamise suhtes kokkuleppele (abieluvara leping – ObZ 2015 artiklid 40–42), kusjuures alternatiivina saab kohaldada omandi- ja muude reaaloõiguste seadust, tsiviilkohustuste seadust, kinnistusraamatusse kandmise seadust, äriühinguseadust, täitmisseadust ja tsiviilkohtumenetluse seadust (ObZ 2015 artiklid 38, 45 ja 346).

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Abielu lõppemise õiguslikud tagajärjed, mis puudutavad alaealisi lapsi, hõlmavad mitut olulist küsimust: millise vanema juures hakkab laps pärast abielu lõppemist elama, teise vanemaga suhtlemise korra kehtestamine, lapse hooldusõigus, kuidas korraldada vanemliku hoole ülejäänud valdkonnad (lapse esindamine, õigustoimingute tegemine, lapse vara haldamine ja käsutamine, lapse haridus ja tervishoid jne). Abikaasad võivad jõuda nendes lahutuse õiguslikes tagajärgedes kokkuleppele (leppida kokku ühises hooldusõiguses) ning seega valida lihtsama ja kiirema kohtuvälise lahutusmenetluse. (ObZ 2015 artiklid 52, 54–55, 106, 453–460). Kui abikaasad ei jõua ühise hooldusõiguse küsimustes kokkuleppele, mis hõlmab kokkulepet lahutuse asjaomaste õiguslike tagajärgede kohta, otsustab lahutushagiga algatatud kohtumenetluse käigus nende küsimuste üle automaatselt kohus (ObZ 2015 artiklid 53–54, 56–57 ja 413). Sellegipoolest on olemas võimalus, et vanemad jõuavad kohtuliku lahutusmenetluse käigus lahutuse õiguslike tagajärgede küsimuses kokkuleppele. Sel juhul teeb kohus otsuse vanemate kokkuleppe alusel, kui kohus on arvamisel, et see kokkulepe on lapse parimates huvides (ObZ 2015 artikli 104 lõige 3 koos artikliga 420).

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Perekonnaõiguslike menetluste seaduses on nähtud ette võimalus, et abikaasa taotleb ülalpidamist enne lahutusmenetluse lõppu. Kui lahutusmenetluse käigus ei esitatud ülalpidamistootlust, võib endine abikaasa algatada menetluse ülalpidamise taotlemiseks kuue kuu jooksul alates abielu lõplikust lahutamisest, kui ülalpidamise saamise tingimused olid lahutusmenetluse lõpetamise ajal olemas ja kui need kestsid seejärel ülalpidamismenetluse lõpuni (ObZ 2015 artiklid 295–301 ja 423–432). Ülalpidamise saamise õiguslikud tingimused seisnevad selles, et taotlejal ei ole enda ülalpidamiseks piisavalt vahendeid või ta ei suuda neid hankida oma vara realiseerimisega ning ta on töövõimetu või ei suuda leida tööd, eeldusel, et ülalpidamist maksval abikaasal on selle kohustuse täitmiseks piisavalt vahendeid ja võimekust (ObZ 2015 artikkel 295). Ülalpidamine nähakse ette kindlaks ajavahemikuks. ObZ 2015 artiklis 298 on sätestatud, et abikaasa ülalpidamine võib kesta kuni aasta, olenevalt abielu kestusest ja taotleja võimalustest hankida lähemas tulevikus muul viisil piisavat elatist. Seadusega ObZ 2015 on nähtud ette ka ülalpidamise maksmise viisid. Vastavalt ObZ 2015 artikli 296 sätetele määratakse ülalpidamine kindlaks korrapärase igakuise ettemakstava summana. On aga võimalik, et kohus annab ühe või mõlema abikaasa taotlusel korralduse teha makse ühekordse summana, olenevalt juhtumi asjaoludest. Vastavalt ObZ 2015 artiklile 302 võivad abikaasad lahutuse korral sõlmida ülalpidamislepingu (ObZ 2015 artiklid 302, 470–473).

4 Mida tähendab õigusmõiste „lahuselu“ igapäevaelus?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu lahuselu. Mõistele „lahuselu“ vastav mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine“ (*prestanak bračne zajednice*). „Abieluliidu lõppemine“ tähendab seda, et abikaasad lõpetavad kõik kooselus tavapäraselt esinevad vastastikused suhted, st nad ei soovi enam abikaasadena elada ning jagada ega teostada kooselule omast sisu. Abieluliidu lõppemisel on perekonnaõiguses tähendus, sest vastavalt ObZ 2015 artiklile 51 on abielu lõppemise üks seaduslike aluseid olukord, kus abieluliidu lõppemisest on möödunud üks aasta. Abieluliidu lõppemisel on ka konkreetne tähendus abikaasadevaheliste varasuhete kindlaksmääramisel, sest vastavalt ObZ 2015 artiklile 36 käsitatakse vara, mille abikaasad on abieluliidu ajal tööga omandanud (erinevalt abielu kestuse ajal omandatud varast) või sellest varast tulenevat vara abieluvarana.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu lahuselu. Mõistele „lahuselu“ vastav mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine“ (*prestanak bračne zajednice*). Perekonnaõiguslike menetluste seaduses ei nähta ette „abieluliidu lõppemise“ tingimusi, kuna abieluliit on õigusnorm ja tähistab kooselu sisu. Abieluliidu lõppemine tuleneb olukorrast, mille puhul abikaasad lõpetavad kõik vastastikused suhted, mis muidu moodustavad kooselu, st kui neil ei ole enam soovi elada abielupaarina ja teostada sellisele suhtele omast sisu (nt nad ei suhtle enam omavahel jne). Abieluliidu lõppemisest annab praktikas kõige sagedamini märku see, kui üks abikaasa lahkub ühisest kodust ja jätab teise abikaasa maha.

6 Millised on lahusele õiguslikud tagajärjed?

Horvaatia perekonnaõiguses puudub selline mõiste nagu lahusele. Mõistele „lahusele“ vastav mõiste, mis esineb kehtivates õigusaktides, on „abieluliidu lõppemine“ (*prestanak bračne zajednice*). Abieluliidu lõppemisel on perekonnaõiguses tähendus, sest vastavalt ObZ 2015 artiklile 51 on abielu lõppemise üks seaduslikke aluseid olukord, kus abieluliidu lõppemisest on möödunud üle ühe aasta. Abieluliidu lõppemisel on ka konkreetne tähendus abikaasadevaheliste varasuhete kindlaksmääramisel, sest vastavalt ObZ 2015 artiklile 36 käsitatakse vara, mille abikaasad on abieluliidu ajal tööga omandanud (erinevalt abielu kestuse ajal omandatud varast) või sellest varast tulenevat vara abieluvarana. Neid sätteid reguleeriv loogika on selline, et abieluliidu kestus ei pea täpselt kattuma abielu kestusega, eelkõige kui abielu lõpeb lahutusega. Reeglina lõpeb abieluliit enne, kui alustatakse lahutusmenetlust. Seega võib lahutusmenetlus toimuda pärast „abieluliidu lõppemist“ ja tavaliselt toimubki (eelkõige kui menetluses kasutati õiguskaitsevahendeid).

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

„Abielu kehtetuks tunnistamine“ (*poništaj braka*) on üks abielu lõpetamise aluseid (ObZ 2015 artikkel 47) ja see on üks kolmest Horvaatia õigussüsteemiga reguleeritavast abieluga seotud vaidlusest (ObZ 2015 artikkel 369). „Abielu kehtetuks tunnistamine“ on perekonnaõiguslik karistus seoses abieluga, mis sõlmiti vastuolus abielu kehtivust reguleerivate sätetega (ObZ 2015 artiklid 25–29), ning see jõustatakse hagiga algatatud kohtumenetluses (ObZ 2015 artikkel 369). „Abielu kehtetuks tunnistamist“ käsitlevaid sätteid kohaldatakse juhul, kui abielu ei ole kehtiv (ObZ 2015 artiklid 29, 49, 369–378).

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

ObZ 2015 artiklitega 25–28 vastuolus sõlmitud abielu (abielu, mis on sõlmitud alaealiste vahel, isikute vahel, kes ei olnud võimelised eristama õiget ja väärta, isikute vahel, kellelt on võetud õigus- ja teovõime anda ütlusi oma isikliku olukorra kohta, veresugulaste vahel, lapsendatud isikuga, või juhul, kui pruut või peigmees on juba kehtivas abielus või pikaajalises kooselus) on kehtetu ning selle suhtes kohaldatakse „abielu kehtetuks tunnistamist“ käsitlevaid sätteid (ObZ 2015 artikkel 29).

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

„Abielu kehtetuks tunnistamise“ õiguslikke tagajärgi reguleeritakse samal viisil kui abielu lahutusega lõpetamisel (vt küsimuse nr 3 vastus).

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Horvaatia õigussüsteemis on lahutus reguleeritud kohtumenetlusena ning kohtuvälise lahutusmenetluse võimalus puudub. Sellegipoolest on üks perekonnaõiguse aluspõhimõtteid – mis on lahutusmenetluses eriti oluline – peresuhete kokkuleppelise lahendamise põhimõte, millega innustatakse peresuhete konsensuslikku lahendamist ning rõhutatakse, et see on kõigi nende asutuste ülesanne, kes osutavad perele professionaalset abi või otsustavad peresuhete üle (ObZ 2015 artikkel 9). Seega nähakse perekonnaõigusega ette kahte liiki kohtuväliseid menetlusi, mille eesmärk on lahutusega seotud küsimuste kokkuleppeline lahendamine: kohustuslik nõustamine (ObZ 2015 artiklid 321–330) ja perelepitus (ObZ 2015 artiklid 331–344). Kohustuslikku nõustamist pakub sotsiaalteenuste osakonna ekspertide rühm ja see kujutab endast toetust pereliikmetele (nt abikaasadele, kes kavatsevad alustada lahutusmenetlust ja kellel on ühine alaealine laps), et jõuda peresuhete küsimustes kokkuleppelistele otsustele, hoolitsedes eelkõige last hõlmavate peresuhete kaitsmise eest (nt koostades ühise hooldusõiguse kava – lahutuse õiguslikke tagajärgi käsitleva lepingu, milles tuleb üksikasjalikult sätestada lapse elukoht ja aadress, aeg, mille laps veedab kummagi vanema juures, kuidas vahetatakse teavet olulistes otsustes kokkuleppele jõudmiseks, kuidas vahetatakse olulist teavet lapse kohta, ülalpidamissumma selle vanema kohustusena, kelle juures laps ei ela, ja ka edaspidiste küsimuste lahendamise viis), ning tegeleda kokkuleppele mitte jõudmise õiguslike tagajärgedega ja algatada kohtumenetlus lapse isiklike õiguste üle otsustamiseks. Perelepitus on protsess, milles pooled püüavad perevaidlusi ühe või mitme perelepitaja abiga kokkuleppeliselt lahendada. Selle protsessi põhieesmärk on koostada ühise hooldusõiguse kava ja muud lapsega ning mis tahes muude materiaalsete ja mittemateriaalsete küsimustega seotud lepingud.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Kui abikaasadel ei ole ühist alaealist last, saavad nad algatada kohtumenetluse, nii et üks abikaasa esitab lahutusavalduse või mõlemad abikaasad esitavad kokkuleppelise lahutuse avalduse (ObZ 2015 artikkel 50). Kummalgi juhul ei rakendata kohtuväliselt kohustusliku nõustamise menetlust (üks eksperdiabi vorm pereliikmete abistamiseks kokkuleppelistele otsustele jõudmiseks peresuhete küsimustes, mida osutab sotsiaalteenuste osakonna ekspertide rühm) (ObZ 2015 artiklid 321–322) ning abikaasad alustavad kohe (kohtulikku või kohtuväliselt) lahutusmenetlust, mis on suhteliselt kerge ja kiire. Kõik eespool esitatud kehtib asjakohasel juhul ka abielu kehtetuks tunnistamise kohtumenetluse kohta, kui abikaasadel ei ole ühist alaealist last. Abikaasad, kellel on alaealine laps, saavad algatada kohtumenetluse nii, et üks abikaasa esitab hagi või mõlemad abikaasad esitavad avalduse vastastikusel kokkuleppel lahutamiseks (ObZ 2015 artikkel 50). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, on abikaasad enne lahutusmenetluse algatamist (kas hagiga või avaldusega vastastikusel kokkuleppel lahutamiseks) kohustatud osalema kohtuvälises kohustusliku nõustamise menetluses (üks eksperdiabi vorm pereliikmete abistamiseks kokkuleppelistele otsustele jõudmiseks peresuhete küsimustes, mida osutab sotsiaalteenuste osakonna ekspertide rühm) (ObZ 2015 artiklid 321–322). Nende menetluste eesmärk on pakkuda abikaasadele professionaalset abi, mis hõlmab ka ühise hooldusõiguse lepingu – lahutuse õiguslikke tagajärgi käsitleva lepingu koostamist, milles tuleb üksikasjalikult sätestada lapse elukoht ja aadress; aeg, mille laps veedab kummagi vanema juures, kuidas vahetatakse teavet olulistes otsustes kokkuleppele jõudmiseks, kuidas vahetatakse olulist teavet lapse kohta, ülalpidamissumma selle vanema kohustusena, kelle juures laps ei ela, ja ka edaspidiste küsimuste lahendamise viis). Vanemad võivad ühise hooldusõiguse lepingu koostada kohustusliku nõustamise ajal, aga nad võivad selle koostada ka iseseisvalt või perelepituse ajal (kohtuvälise protsess, milles pooled püüavad perevaidlusi ühe või mitme perelepitaja abiga kokkuleppeliselt lahendada – ObZ 2015 artikkel 331). Kui abikaasad koostavad ühise hooldusõiguse lepingu, saavad nad algatada lihtsama ja kiirema kohtuvälise lahutusmenetluse, mille alustamiseks esitatakse avaldus (ObZ 2015 artiklid 52, 54–55, 106, 453–460). Abikaasad, kellel on ühine alaealine laps, on kohustatud vastastikusel nõusolekul toimuva lahutuse avaldusega koos esitama aruande ObZ 2015 artiklis 324 osutatud kohustusliku nõustamise kohta ning ka ühise hooldusõiguse lepingu, nagu on osutatud ObZ 2015 artiklis 106 (ObZ 2015 artikkel 456). Kui abikaasad ei sõlmi ühise hooldusõiguse lepingut, mis hõlmab kokkulepet eespool nimetatud lahutuse õiguslike tagajärgede kohta, otsustab nende küsimuste üle kohus *ex officio* lahutushagiga algatatud kohtumenetluse käigus (ObZ 2015 artiklid 53–54, 56–57 ja 413). Kui abikaasadel on ühine alaealine laps, on nad kohustatud oma lahutushagile lisama aruande ObZ 2015 artikli 324 kohase kohustusliku nõustamise kohta ning ka tõendi esimesel perelepituse seansil osalemise kohta (ObZ 2015 artikkel 379).

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusbabi?

Horvaatia õigusabi ja võimalust saada vabastus kohtumenetluste eest maksimisest ja vabastus kohtulõivude maksimisest reguleeritakse tasuta õigusabi seadusega (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne), nr 143/2013), edaspidi ZBPP). Isikutel võib olla õigus saada esmast õigusabi kõigis menetlustes, sealhulgas abieluga seotud vaidlustes ja muudes perekonnaõiguse menetlustes, tingimusel, et nad vastavad õigusnõuetele (ZBPP artikkel 9–11). Isikutel võib olla õigus saada teisest õigusabi perekonnaõiguse menetlustes ja muudes seadusega sätestatud menetlustes, tingimusel, et nad vastavad õigusnõuetele (ZBPP artikkel 12–25). Kohtumenetluse eest tasumisest vabastamise otsuse tegemist konkreetsete menetluste puhul, sealhulgas perekonnaõiguse menetluste puhul, reguleeritakse ZBPP artikli 13 lõikega 3. Kohtulõivude tasumisest vabastamise otsuse tegemist kõigi menetluste puhul, sealhulgas perekonnaõiguse menetluste puhul, reguleeritakse ZBPP artikli 13 lõikega 4. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sätetele, a) millega reguleeritakse teisese õigusabi andmist, ilma et määrataks kindlaks kõnealuse isiku rahaline seisund (ZBPP artikkel 15), b) millega

reguleeritakse teise õigusabi saamise protsessi (ZBPP artiklid 16–18), c) millega reguleeritakse teise õigusabi andmise kohaldamisala (ZBPP artikkel 19), d) millega reguleeritakse menetlusküsimusi ja muid tasuta õigusabi saamiseks olulisi küsimusi (ZBPP artiklid 20–25). Samal ajal juhitakse poolte puhul, kes on kohtulõivude tasumisest alati vabastatud, tähelepanu kohtulõivude seaduse (*Zakon o sudskim pristojbama*) (*Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne), nr 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15) artiklile 6.

13 Kas abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Lahutusega või abielu kehtetuks tunnistamisega seotud kohtuotsuse saab edasi kaevata. See õigus on menetluse käigus mõlemal poolel.

Perekonnaõiguslike menetluste seadusega ei reguleerita sõnaselgelt edasikaebamist perevaidluste puhul, aga artikliga 346 on nähtud teise võimalusena ette tsiviilkohtumenetluse (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne), nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 ja 89/14), edaspidi ZPP) seaduse kohaldamine.

ZPP artikliga 348 reguleeritakse kohtuotsuse kohta esitatavat edasikaebust, artikliga 378 aga kohtulahendi kohta esitatavat edasikaebust. Õigusabivahendite kohta sätestatakse seaduses ObZ 2015, et perevaidluste kohta teises astmes tehtud kohtuotsuste läbivaatamine ei ole lubatud (ObZ 2015 artikkel 373).

14 Milline on abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003 (mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega; Brüsseli IIa määrus) artikli 21 kohaselt tunnustatakse ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsust teistes liikmesriikides ühegi erimenetluse järgimist nõudmata (artikli 21 lõige 1), aga samas võib artikli 21 lõike 3 kohaselt iga huvitatud pool taotleda otsust, et kohtuotsust tunnustataks või ei tunnustataks. Sel juhul kohaldatakse tunnustamise või mittetunnustamise taotluse suhtes selle asjaomase kohtu territoriaalset pädevust, mis kuulub nimekirja, mille iga liikmesriik teatab komisjonile vastavalt Brüsseli IIa määruse artiklile 68 ja artiklis 37 ettenähtud vormis. Lisaks tuleb märkida, – ilma et see piiraks Brüsseli IIa määruse artikli 21 lõike 3 kohaldamist – et erimenetluse järgimist ei nõuta liikmesriigi perekonnaseisuregistrite ajakohastamise puhul, mille aluseks on abielulahutus, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamist käsitlev kohtuotsus, mida ei ole selle liikmesriigi õiguse kohaselt võimalik edasi kaevata.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahuse või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Tunnustamise või mittetunnustamise taotluste (Brüsseli IIa määruse artikli 21 lõige 3) suhtes kohaldatakse nimekirja kuuluva asjaomase kohtu territoriaalset pädevust, nagu on osutatud vastuses küsimusele nr 14. Sel juhul kohaldatakse Brüsseli IIa määruse III peatüki 2. jao menetlust.

Õiguskaitsevahend, st Brüsseli IIa määruse artikli 33 kohane edasikaebus, esitatakse teise astme (maakonna-)kohtutele otsuse teinud esimese astme kohtu kaudu (eespool nimetatud nimekirja kuuluv kohaliku pädevusega kohus).

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Lahutuse puhul kohaldatav õigus on selle riigi õigus, mille kodanikud on abikaasad lahutushagi esitamise ajal.

Kui abikaasad on lahutushagi esitamise ajal erinevate riikide kodanikud, kohaldatakse nende riikide kumulatiivseid õigusi, mille kodanikud nad on, ning teiste riikidega teatavates suhetes kohaldatavaid kollisiooninorme käsitleva seaduse (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (*Narodne Novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne), nr 53/91, 88/01) artikli 35 lõiget 2. Kui nende riikide õiguse kohaselt, mille kodanikud abikaasad on, ei saa abielu lõpetada, kohaldatakse juhul, kui hagi esitamise ajal elas üks abikaasadest alaliselt Horvaatias, abielu lõpetamise suhtes Horvaatia õigust.

Kui üks abikaasa on Horvaatia kodanik, kes ei ela alaliselt Horvaatias, ja abielu ei saa teiste riikidega teatavates suhetes kohaldatavaid kollisiooninorme käsitleva seaduse artikli 35 lõikes 2 osutatud õiguse kohaselt lõpetada, kohaldatakse Horvaatia õigust.

Viimati uuendatud: 20/11/2019

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.